

УДК 330.332.2

DOI: 10.30857/2786-5398.2023.2.12

Наталія Г. Гавриленко, Олег В. Олійник
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна
ОПТИМІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ

В статті запропоновано оптимізацію інноваційно-інвестиційних процесів підприємства на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій. Виділено, що гнучкість в управлінні інноваційними та інвестиційними процесами на підприємстві має проявлятися не тільки на стадії формування інноваційного та інвестиційного потенціалів, але і на стадії їх реалізації. Проведений ретроспективний аналіз моделей управління інноваційно-інвестиційним процесом дозволив виявити такі тенденції, що характеризують його на сучасному етапі: (1) ефективні комунікації підприємства із зовнішнім середовищем; (2) збільшення ролі знань та навчання; (3) використання принципів «відкритих інновацій»; (5) створення інноваційних екосистем; (5) цифровізація інноваційно-інвестиційного процесу. За підсумками результатів аналізу доповнено поняття інноваційно-інвестиційного процесу на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій. Підкреслено, що особливу роль у формуванні інноваційного та інвестиційного потенціалів підприємства в сьогоденних умовах відіграє взаємодія із зовнішнім середовищем та ефективні комунікації з ним на різних рівнях та в різних формах, що дозволяє досягти синергетичного ефекту. Виділено, що пріоритетним напрямом розвитку стає наскрізна цифровізація всіх процесів на підприємстві, екосистем та держав на основі впровадження інформаційно-комунікаційних технологій. Для реалізації ефективного управління та оптимізації інноваційно-інвестиційних процесів на підприємстві пропонується застосовувати систему збалансованих показників, адаптовану з урахуванням завдань інформаційно-комунікаційних технологій.

Ключові слова: *модель управління інноваційно-інвестиційним процесом; інноваційно-інвестиційний потенціал; інноваційний проєкт; інвестиційний проєкт; система збалансованих показників.*

Nataliia H. Havrylenko, Oleh V. Oliinyk
Kyiv National University of Technologies and Design, Ukraine
OPTIMIZATION OF INNOVATION AND INVESTMENT PROCESSES
OF THE ENTERPRISE BASED ON THE USE OF INFORMATION
AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

The article proposes optimization of the enterprise's innovation and investment processes based on the use of information and communication technologies. It is highlighted that flexibility in the management of innovation and investment processes at the enterprise should be manifested not only at the stage of formation of innovation and investment potentials, but also at the stage of their implementation. The conducted retrospective analysis of management models of the innovation-investment process made it possible to identify the following trends that characterize it at the current stage: (1) effective communications of the enterprise with the external environment; (2) increasing the role of knowledge and learning; (3) using the principles of "open innovation"; (5) creation of innovative ecosystems; (5) digitalization of the innovation and investment process. According to the results of the analysis, the concept of innovation and investment process based on the use of information and communication technologies was added. It is emphasized that interaction with the external environment and effective communication with it at various levels and in various forms, which allows to achieve a synergistic effect, plays a special role in the formation

of the innovative and investment potential of the enterprise in today's conditions. It was highlighted that the priority direction of development is the end-to-end digitalization of all processes at the enterprise, ecosystems and states based on the introduction of information and communication technologies. In order to implement effective management and optimization of innovation and investment processes at the enterprise, it is proposed to use a system of balanced indicators, adapted taking into account the tasks of information and communication technologies.

Keywords: *management model of the innovation-investment process; innovation-investment potential; innovation project; investment project; system of balanced indicators.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світової та національної економічної системи характеризується зростанням динамічності, непередбачуваності, турбулентності зовнішнього та внутрішнього середовища, та високими темпами запровадження передових цифрових технологій.

Четверта індустріальна революція має вагомий вплив на сучасну світову економіку. В даний час компанії, які не прийняли виклик цифрової модернізації, змушені поступитися лідируючими місцями інноваційно-орієнтованим підприємствам.

Впровадження та використання передових інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) дозволяє компаніям різних секторів економіки не лише знижувати витрати, а й трансформувати існуючі бізнес-моделі, забезпечуючи собі конкурентні переваги на світовому ринку. Саме ІКТ сьогодні є основним драйвером їх сталого розвитку та головним інструментом підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості.

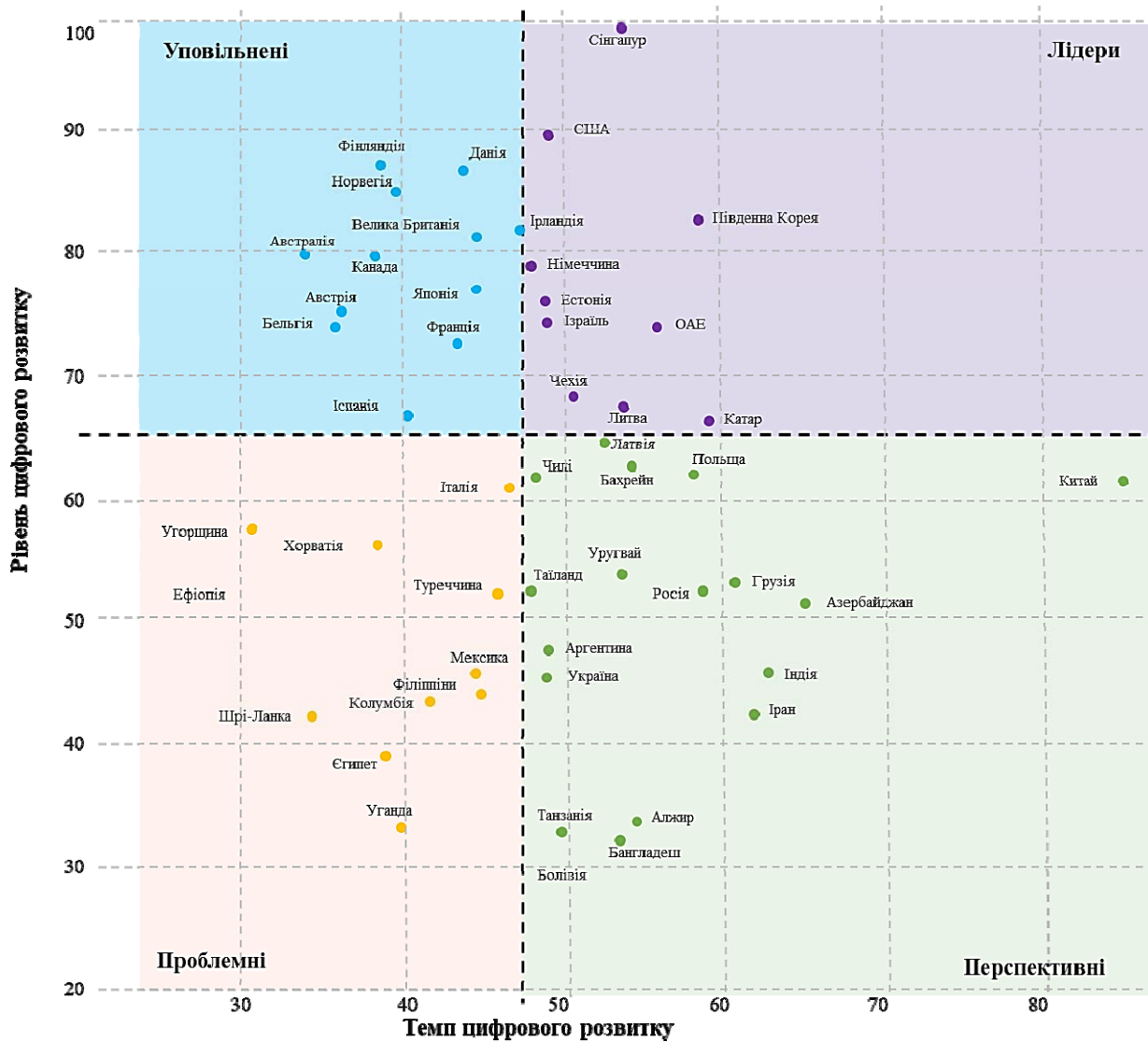
Всі ці зміни повинні бути відображені в системах управління підприємствами, у тому числі в системах управління інноваційною та інвестиційною діяльністю. Сучасна цифрова трансформація вимагає розвитку та удосконалення методів управління інноваційними та інвестиційними процесами на основі використання ІКТ для підвищення ефективності діяльності компаній та збереження лідируючих позицій на конкурентному та високотехнологічному ринку.

Аналіз останніх публікацій по проблемі; невирішені частини дослідження. В даний час безліч наукових праць, представлених провідними закордонними та вітчизняними вченими, присвячено питанням управління інноваційними та інвестиційними процесами [6, 8, 10–23], але запропонований у них інструментарій дозволяє недостатньо гнучко реагувати на зовнішні зміни та швидко адаптуватися до них, а також не враховує специфіки управління інноваційно-інвестиційними процесами на основі використання ІКТ.

Згідно з рейтингом Digital Evolution Scorecard, підготовленим аналітиками Школи Флетчера при Університеті Тафтса у партнерстві з компанією Mastercard, Україна включена до списку перспективних країн за рівнем цифровізації економіки, демонструючи високий темп та рівень цифрового розвитку (рис. 1) [2].

Таким чином, визначальним фактором зростання у найближче десятиліття стане безперервне підвищення ефективності підприємницької діяльності за рахунок цифровізації усіх процесів на підприємстві, екосистем та держав.

Тому на сьогодні існує потреба в уточненні та розвитку цих підходів та процесів з точки зору їх використання у сучасних умовах. У зв'язку з цим проблематика оптимізації інноваційних та інвестиційних процесів на підприємстві на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій вимагає ретельного опрацювання та подальшого вивчення.



Джерело: систематизовано автором на основі [2].

Рис. 1. Карта цифрової еволюції

Метою дослідження є оптимізація інноваційно-інвестиційних процесів підприємства на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій.

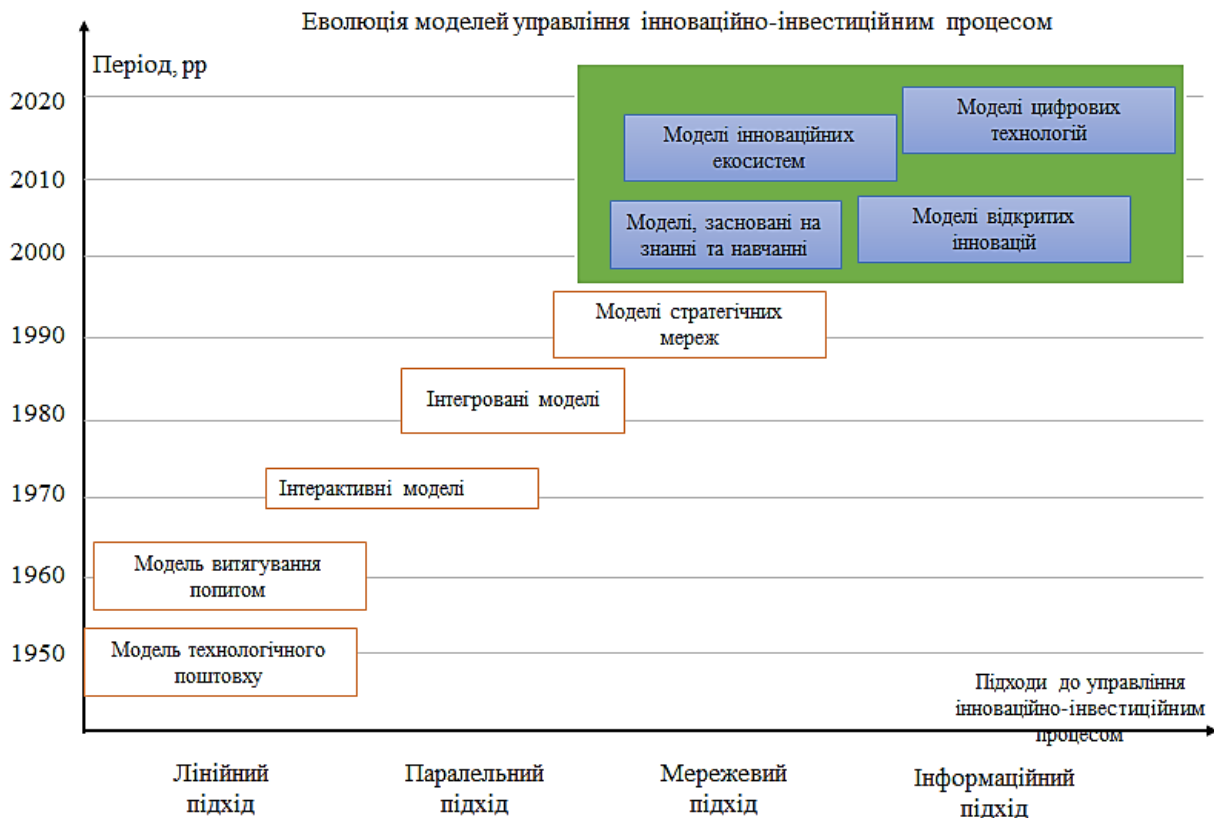
Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Перш ніж розглядати питання, пов'язані з оптимізацією інноваційно-інвестиційних процесів на підприємстві на основі використання ІКТ, необхідно розкрити сутність основних понять, пов'язаних із проблематикою інноваційної та інвестиційної діяльності.

У більшості джерел [6, 8, 10, 11, 14] інноваційний процес розглядається як процес перетворення наукового знання на інновацію, послідовний ланцюг подій, у ході яких інновація визріває від ідеї до конкретної технології, продукту чи послуги.

Однак у зв'язку з тим, що моделі управління інноваційним та інвестиційними процесами протягом періоду 1955–2021 рр. через численні об'єктивні причини зазнали суттєвих змін, для уточнення даних понять було проведено аналіз еволюції моделей інноваційно-інвестиційного процесу та виявлено основні особливості, що характеризують моделі, що використовуються на сучасному етапі [1, 3–6].

Одним із ключових досліджень з даної проблематики є робота Роя Росвелла "Towards the fifth-generation innovation process», в якій автор запропонував класифікацію моделей інноваційного процесу протягом 1950–2000-х років [4]. Власне особливу увагу в даній праці заслуговує запропонована «Модель цифрових технологій» (2010 р.). В даний час, щоб заощадити матеріальні ресурси, компанії при здійсненні інноваційно-інвестиційних процесів, все більше використовують інформаційно-комунікаційні технології. «Центр тяжкості витрат на створення інноваційної продукції у «Моделі цифрових технологій» зміщується від матеріальної складової до інтелектуальної. Відбувається скорочення вартості інноваційних розробок за допомогою технологій моделювання можливих варіантів розробки» [1]. Розробка цифрових двійників фізичних активів підприємств, що є кіберфізичними системами і масивами даних призначені для більш ефективного управління інноваційно-інвестиційними процесами на підприємстві [10].

Еволюцію досліджуваних моделей управління інноваційними та інвестиційними процесами представлено на рис. 2.



Джерело: систематизовано автором на основі [1, 4, 10].

Рис. 2. Еволюція моделей управління інноваційно-інвестиційним процесом

В результаті дослідження було виявлено такі тенденції, що характеризують інноваційно-інвестиційний процес на сучасному етапі:

1. Ефективні комунікації підприємства із зовнішнім середовищем, взаємодія та обмін інформацією з різними «джерелами знань» (підприємства, університети, дослідницькі центри, споживачі, постачальники).

2. Збільшення ролі знань та навчання, особлива увага приділяється прихованим знанням, які пов'язані з індивідуальним досвідом, підвищення вагомості здатності підприємства створювати, підтримувати та використовувати знання найефективнішим чином.

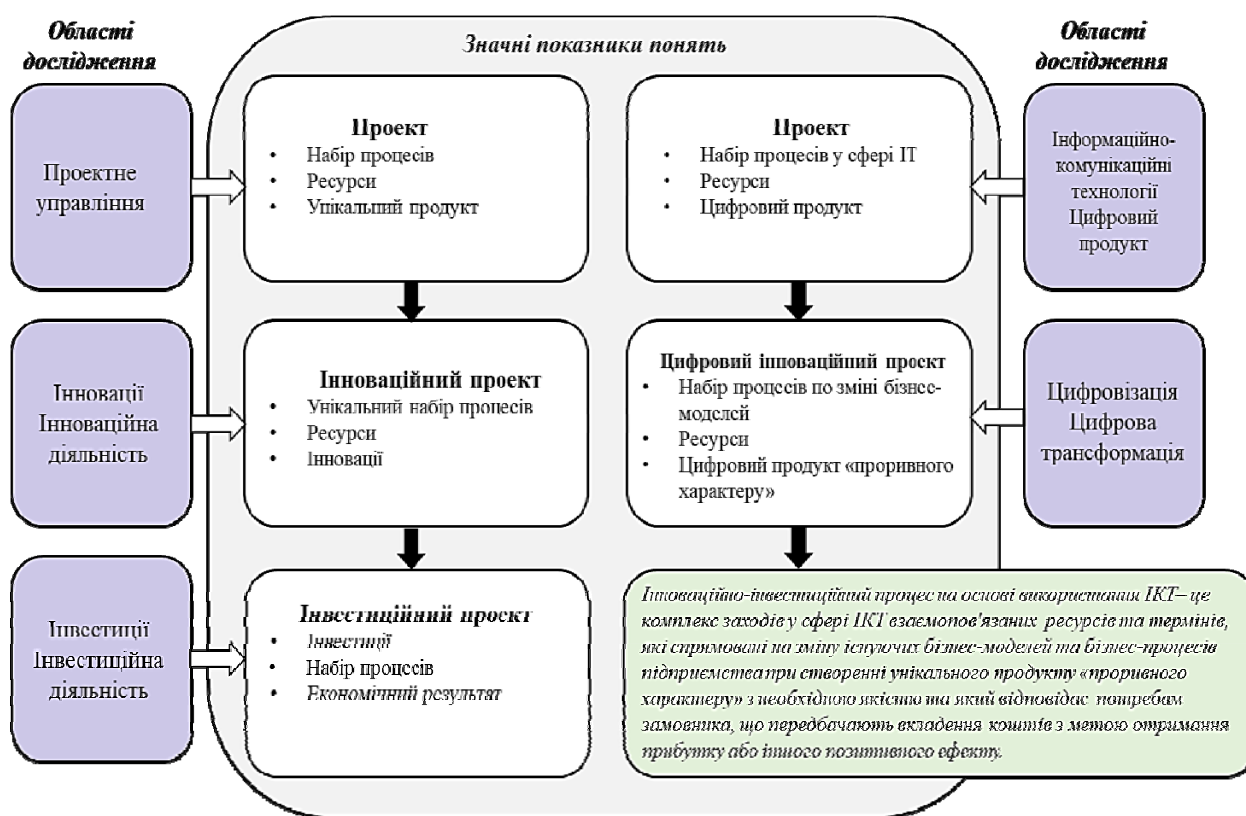
3. Використання принципів «відкритих інновацій», що дозволяють поєднувати в інноваційно-інвестиційному процесі використання як внутрішніх, так і зовнішніх ідей.

4. Створення інноваційних екосистем, що дозволяють не тільки об'єднати зусилля та можливості численних учасників, а й досягти синергетичного ефекту.

5. Цифровізація інноваційно-інвестиційного процесу, інформаційно-технологічне моделювання можливих варіантів розробки інновацій.

Останні десятиліття інноваційні та інвестиційні процеси значно еволюціонували і нині мають складний багатоаспектний характер. Особливу роль у формуванні інноваційного та інвестиційного потенціалу підприємства в умовах сьогодення відіграє взаємодія із зовнішнім середовищем та ефективні комунікації з ним на різних рівнях та в різних формах, що дозволяє досягти синергетичного ефекту. Якщо раніше у інноваційно-інвестиційному процесі ключовим був етап реалізації інноваційного та інвестиційного потенціалу, тобто, безпосереднього переходу наукового знання до інновації, то зараз акцент зміщується на етап формування та адаптації інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємства з урахуванням факторів інноваційного та інвестиційного клімату.

На основі аналізу вітчизняної та зарубіжної наукової літератури щодо розвитку генезису понять інноваційного та інвестиційного процесу [1–3, 6, 8, 10–23] було зроблено висновок про те, що на сьогоднішній день єдине загальноприйняте визначення інноваційно-інвестиційного процесу в умовах ІКТ відсутнє. Для формування даного поняття було використано метод семантичного аналізу основних понять, пов'язаних з проектною діяльністю з виявленням їх суттєвих ознак. Структурно-логічна схема даного дослідження, у якій простежується зміна значних показників під час переходу від однієї дефініції до іншої, представлена на рис. 3.



Джерело: побудовано автором на основі [1–3, 6, 8, 10–23].

Рис. 3. Структурно-логічна схема переходу дефініцій

Відтак, в ході дослідження виявлено, що основними відмінностями інноваційного проєкту від проєкту є унікальний набір процесів і мета – створення інновації.

Інноваційний проєкт – це унікальний набір процесів, що включають дії з початковою та кінцевою датами щодо вирішення скоординованих та керованих завдань, які продукуються для створення інновації (унікального або значно покращеного продукту (товару/послуги) або технологічного процесу).

Оскільки однією із значних цілей організації при реалізації інноваційних проєктів є досягнення економічного ефекту, виділено характеристики властиві інвестиційним проєктам – це необхідність інвестування та економічний результат.

Інвестиційний проєкт – обґрунтування економічної доцільності, обсягів та термінів здійснення капітальних вкладень, у тому числі опис практичних дій та процесів щодо здійснення інвестицій.

На основі проведеного дослідження запропоновано визначення інноваційно-інвестиційного процесу на основі використання ІКТ.

Інноваційно-інвестиційний процес на основі використання ІКТ – це комплекс заходів у сфері ІКТ взаємопов'язаних ресурсів та термінів, які спрямовані на зміну існуючих бізнес-моделей та бізнес-процесів підприємства при створенні унікального продукту «проривного характеру» з необхідною якістю та який відповідає потребам замовника, що передбачають вкладення коштів з метою отримання прибутку або іншого позитивного ефекту.

Однією з проблем реалізації стратегічних цілей інноваційного розвитку підприємства є те, що інноваційно-інвестиційні процеси не прив'язані із стратегією та застосовуються для вирішення локальних завдань. В результаті інвестиції витрачаються на рішення широкого спектра не пов'язаних один з одним завдань замість концентрації їх на стратегічно важливих проєктах. Тому, необхідно узгодити інвестиційні рішення із стратегічними цілями інноваційного розвитку.

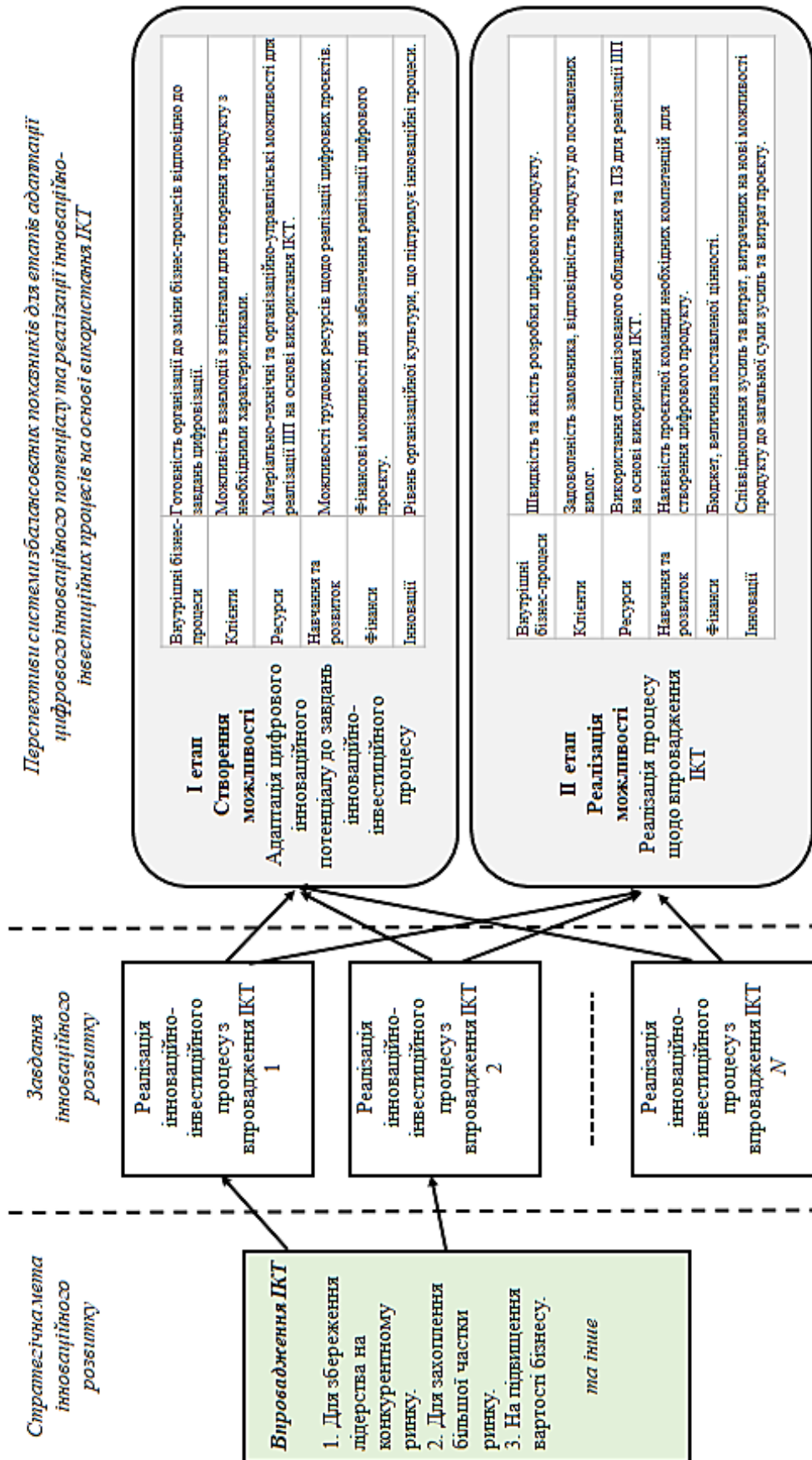
Для вирішення цієї проблеми пропонується використовувати принципи системи збалансованих показників та розглядати управління проєктною діяльністю з позиції взаємопов'язаних перспектив: перспективи фінансів, перспективи клієнтів, перспективи внутрішніх бізнес-процесів та перспективи навчання та розвитку, перспектива забезпечення ресурсами, перспектива готовності до інновацій.

Послідовність дій під час розробки системи збалансованих показників оптимізації інноваційно-інвестиційних процесів ІКТ представлено на рис. 4.

1. Першим етапом є постановка стратегічних цілей інноваційного розвитку.
2. Стратегічна мета інноваційного розвитку може виступати драйвером для впровадження ІК технологій для: збереження лідерства на конкурентному ринку; підвищення конкурентоспроможності; захоплення більшої частки ринку тощо. За рахунок яких ефектів буде досягнуто цієї мети, залежить від конкретної ІК технології.

3. Стратегічна мета має бути перетворена на завдання: Реалізації інноваційно-інвестиційного процесу щодо впровадження ІК технології. Рішення поставленого завдання здійснюватиметься у два етапи: створення повноважень, тобто, необхідних умов для здійснення проєкту та безпосередньо сама його реалізація.

4. Перший етап обумовлюватиметься адаптацією інноваційного потенціалу під потреби цифрового інноваційно-інвестиційного процесу, а другий його реалізацією. Проте слід зазначити, що з тим самим набором ресурсів підприємства досягатимуть різних результатів. Тому, формуючи необхідний рівень інноваційного потенціалу, ми створюємо для підприємства базу для досягнення цілей інноваційного розвитку, далі все залежить від механізму реалізації, зокрема від обґрунтовано обраної методології управління проєктом.



Джерело: запропоновано автором на основі [1, 4, 6, 7, 10].

Рис. 4. Оптимізація інноваційно-інвестиційних процесів підприємства на основі використання ІКТ

5. Для кожного з двох етапів по всіх аналізованих «перспективах» визначається перелік підконтрольних показників та їх цільові значення. Оцінювання саме цих показників проводитиметься протягом реалізації проекту.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В процесі проведеного дослідження слід зазначити, що для оптимізації інноваційно-інвестиційних процесів підприємства на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій та для вирішення проблеми відсутності зв'язку між інноваційно-інвестиційними рішеннями та стратегічними цілями інноваційного розвитку підприємства пропонується використати систему збалансованих показників, адаптовану з урахуванням завдань інформаційно-комунікаційних технологій. Проте, при реалізації більшості інформаційно-технологічних проєктів, до яких належать і цифрові інноваційні та інвестиційні проєкти, існує проблема оцінювання їхньої економічної ефективності. Наявність стратегічних карт, які розроблені у рамках впровадження системи збалансованих показників, дозволить більш обґрунтовано та методично виявляти позитивні ефекти від реалізації інноваційно-інвестиційних процесів на основі використання ІКТ та проводити оцінювання їхньої економічної ефективності, що стає метою подальших досліджень.

References

Література

1. Boons, F., Luedeke-Freund, F. J. (2013). Business Models for Sustainable Innovation: State of the Art and Steps Towards a Research Agenda. *Journal of Cleaner Production*, 45, 9–19. DOI: 10.1016/j.jclepro.2012.07.007.
2. Digital Evolution Scorecard. URL: <https://sites.tufts.edu/digitalplanet/digitalintelligence/>
3. Furman, J., Porter, M., Stern, S. (2002). The determinants of national innovative capacity. Research policy.
4. Rothwell, R. (1994). Towards the fifth-generation in novation process. *International Marketing Review*, MCB University Press, 1(11), 7–31.
5. Smerichevska, S., Miahkykh, I., Yeletskykh, S., Borysova, S., Bryzhnychenko, V. (2022). Financial and economic narratives for evaluation of innovative potential of enterprises. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, 1, 145–152.
6. Santo, B. (1990). Innovacija kao sredstvo jekonomicheskogo razvitija [Innovation as a means of economic development]. Translation from Hungarian under gen. ed. B. V. Sazonov. Moscow: Progress. 295 p. [in Russian].
7. Savytskyi, E. E. (2019). Evaluation of the level of innovative potential of the enterprise. *Financial and*
1. Boons F., Luedeke-Freund F. J. Business Models for Sustainable Innovation: State of the Art and Steps Towards a Research Agenda. *Journal of Cleaner Production*. 2013. Vol. 45. P. 9–19. DOI: 10.1016/j.jclepro.2012.07.007.
2. Digital Evolution Scorecard. URL: <https://sites.tufts.edu/digitalplanet/digitalintelligence/>
3. Furman J., Porter M., Stern S. The determinants of national innovative capacity. Research policy, 2002.
4. Rothwell R. Towards the fifth-generation in novation process. *International Marketing Review*, MCB University Press. 1994. № 1 (Vol. 11). P. 7–31.
5. Smerichevska S., Miahkykh I., Yeletskykh S., Borysova S., Bryzhnychenko V. Financial and economic narratives for evaluation of innovative potential of enterprises. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2022. No. 1. P. 145–152.
6. Санто Б. Инновация как средство экономического развития. Пер. с венг. под общ. ред. Б. В. Сазонова. Москва: Прогресс, 1990. 295 с.
7. Savytskyi E. E. Evaluation of the level of innovative potential of the enterprise.

- credit activity problems of theory and practice*, 2(29), 204–211.
8. Schumpeter, J. A. (2021). *The Theory of Economic Development*. 1st ed. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003146766>.
9. Stadnyk, V. V., Zamazyi, O. V. (2015). Innovative factors in the system of value-oriented management of an industrial enterprise. *Aktualni problemy ekonomiky = Actual Problems of Economics*, 9, 242–249.
10. Sun, L. et al. (2016). Open Digital Business Ecosystems: A Pathway for Value Cocreation. *ICISO 2016 Springer*, 85–94.
11. Yemelianov, O., Symak, A., Zarytska, O. (2016). Modelling the process of forming the potential of economic development of an industrial enterprise. *Scientific Journal of Polonia University*, 18(3), 128–136. <https://doi.org/10.23856/1814>.
12. Zamazii, O. et al. (2019). Optimization management model of the industrial enterprise innovation potential development on the basis of a value-oriented approach. *6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM 2019)*. Atlantis Press.
13. Zastempowski, M. (2014). Potencjał Innowacyjny Polskich przedsiębiorstw. *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Zarządzanie*, 41(1), 27–37. https://doi.org/10.12775/AUNC_ZARZ.2014.002.
14. Boichuk, A. B. (2016). Otsiniuvannia innovatsiinoho potentsialu pidpriemstva z urakhuvanniam osoblyvostei mashynobudivnoi haluzi [Evaluation of the innovative potential of the enterprise taking into account the peculiarities of the machine-building industry]. *Marketynh i menedzhment innovatsii = Marketing and innovation management*, 2, 129–143 [in Ukrainian].
15. Voinarenko, M. P., Skaliuk, R. V. (2008). Innovatsiinyi potentsial promyslovykh pidpriemstv: sutnist, struktura, osoblyvosti otsinky ta perspektyvy rozvytku [Innovative potential of industrial
- Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2019. No. 2(29). P. 204–211.
8. Schumpeter J. A. *The Theory of Economic Development*. 1st ed. Routledge, 2021. <https://doi.org/10.4324/9781003146766>.
9. Stadnyk V. V., Zamazyi O. V. *Innovative factors in the system of value-oriented management of an industrial enterprise*. Актуальні проблеми економіки. 2015. № 9. P. 242–249.
10. Sun L. et al. *Open Digital Business Ecosystems: A Pathway for Value Cocreation*. *ICISO 2016 Springer*. 2016. C. 85–94.
11. Yemelianov O., Symak A., Zarytska O. *Modelling the process of forming the potential of economic development of an industrial enterprise*. *Scientific Journal of Polonia University*. 2016. No. 18 (3). P. 128–136. <https://doi.org/10.23856/1814>.
12. Zamazii O. et al. *Optimization management model of the industrial enterprise innovation potential development on the basis of a value-oriented approach*. *6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM 2019)*. Atlantis Press, 2019.
13. Zastempowski M. *Potencjał Innowacyjny Polskich przedsiębiorstw*, *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Zarządzanie*. 2014. No. 41 (1). P. 27–37. https://doi.org/10.12775/AUNC_ZARZ.2014.002.
14. Бойчук А. Б. Оцінювання інноваційного потенціалу підприємства з урахуванням особливостей машинобудівної галузі. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2016. № 2. С. 129–143.
15. Войнаренко М. П., Скалюк Р. В. Інноваційний потенціал промислових підприємств: сутність, структура, особливості оцінки та перспективи

- enterprises: essence, structure, assessment features and development prospects]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekon. Nauky = Bulletin of the Khmelnytskyi National University. Economic sciences*, 1 (2), 7–12 [in Ukrainian].
16. Hanushchak-Iefimenko, L. M. (2014). Mekhanizm upravlinnia rozvytkom innovatsiinoho potentsialu na osnovi intehratsiinoi vzaiemodii [Mechanism for managing the development of innovative potential based on integration interaction]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini = Formation of market relations in Ukraine*, 6 (157), 92–96 [in Ukrainian].
17. Hlushenkova, A. A. (2019). Metodychni osnovy ekspertnoi otsinky innovatsiinoho potentsialu telekomunikatsiinoho pidpriemstva [Methodological bases of expert evaluation of the innovative potential of a telecommunications enterprise]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes = Economy. Management. Business*, 1 (27), 57–65 [in Ukrainian].
18. Hrynov, A. V. (2003). Otsinka innovatsiinoho potentsialu pidpriemstva [Evaluation of the innovative potential of the enterprise]. *Problemy nauky = Problems of science*, 12, 12–17 [in Ukrainian].
19. Yermoshenko, M. M., Hanushchak-Iefimenko, L. M. (2010). Mekhanizmy rozvytku innovatsiinoho potentsialu klasteroob'iednanykh pidpriemstv [Mechanisms of development of innovative potential of cluster-united enterprises]. URL: <https://nam.kiev.ua/files/publications/978-966-8406-49-2-monogcompressed.pdf> [in Ukrainian].
20. Kozlovskiy, V. O., Prychepa, I. V. (2013). Upravlinnia innovatsiinym potentsialom promyslovykh pidpriemstv: monohrafiia [Management of the innovative potential of industrial enterprises: monograph]. Vinnytsia: VNTU. 184 p. [in Ukrainian].
21. Pro investytsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 18 veresnia 1991 roku № 1560-XII [On investment activity: Law of Ukraine dated September 18, 1991 No. 1560-XII.]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy = Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 1991, No. 47, Article 646 [in Ukrainian].
22. Radzivilo, I. V. (2012). Mekhanizm formuvannia innovatsiinoho potentsialu promyslovoho pidpriemstva: strukturyzatsiia ta identyfikatsiia elementiv [Mechanism of formation of innovative potential of an industrial enterprise: structuring and identification of elements]. *Efektivna ekonomika =*
- розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету. Екон. науки*. 2008. № 1 (2). С. 7–12.
16. Ганущак-Єфіменко Л. М. Механізм управління розвитком інноваційного потенціалу на основі інтеграційної взаємодії. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2014. № 6 (157). С. 92–96.
17. Глушенко А. А. Методичні основи експертної оцінки інноваційного потенціалу телекомунікаційного підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 1 (27). С. 57–65.
18. Гриньов А. В. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства. *Проблеми науки*. 2003. № 12. С. 12–17.
19. Єрмошенко М. М., Ганущак-Єфіменко Л. М. Механізми розвитку інноваційного потенціалу кластерооб'єднаних підприємств. URL: <https://nam.kiev.ua/files/publications/978-966-8406-49-2-monogcompressed.pdf>.
20. Козловський В. О., Причепка І. В. Управління інноваційним потенціалом промислових підприємств: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2013. 184 с.
21. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646.
22. Радзівіло І. В. Механізм формування інноваційного потенціалу промислового підприємства: структуризація та ідентифікація елементів. *Ефективна економіка*. 2012. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1295>.

Efficient economy, No. 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1295> [in Ukrainian].

23. Tarasenko, I. O., Korolko, O. M., Beliavska, K. S. (2009). Otsinka innovatsiinoi aktyvnosti pidpriemstva v systemi stratehichnoho upravlinnia [Evaluation of innovative activity of the enterprise in the system of strategic management]. *Aktualni problemy ekonomiky = Actual Problems of Economics*, 9, 133–141 [in Ukrainian].

24. Shevchuk, Ya. V., Kataieva, S. B. (2022). Investment management in the conditions of digital transformation and innovations. *Scientific Notes of Lviv University of Business and Law*, 35, 245–250. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/767>.

23. Тарасенко І. О., Королько О. М., Белявська К. С. Оцінка інноваційної активності підприємства в системі стратегічного управління. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 9. С. 133–141.

24. Шевчук Я. В., Катаєва С. Б. Investment management in the conditions of digital transformation and innovations. *Scientific Notes of Lviv University of Business and Law*. 2022. No. 35. P. 245–250. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/767>.